

ocupou unha cadeira emprestada. Chora o Estado, cando nunca verteu unha bágoa polos emigrantes que se foron nen polos que veñen. Aos atributos clásicos que lle outorga a ciencia política —benefactor, liberal, do benestar— hai que engadirlle o máis importante: Estado salvavidas de banqueiros. Dame a risa, e tamén o pranto, escoitar ás Administracións públicas estimulando entre os consumidores a compra de vehículos para alimentar a fraca carteira de pedidos dos fabricantes. Aumentou a clientela dos comedores económicos. Rara vez aparecen nos telexornais, precisamente nun medio que reserva os mellores espazos para as crónicas de sucesos. Nunca entrou esta clientela nos debates parlamentarios. A tribuna está reservada para a dura metafísica da macroeconomía, non para falar das coitas da microsociedade.

E que fai o vulgo —o fillo servicial— sobrio antes na fartura e agora ignorado na miseria? A parábola silencia a súa reacción. Das

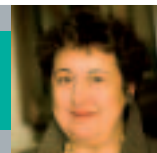
interpretacións que eu dei para suprir este silencio, os barbudos de Cuba desfixeron a festa co vergallo. “Chegou o comandante e mandou parar”, así reza a cántiga que levan na gorxa os modernos mambises da illa caribeña. Eu non pido tanto. Non pido o sacrificio dunha nova violencia a quen sempre viviu na violencia. Pero, por favor, non tomemos outra vez o camiño de Damasco. Deixemos de bicarlle a man a quen a empregou para darnos labazadas. Estamos dispostos a morrer, pero xamais volveremos chamar salvadores aos verdugos, pois iso foi o que fixemos cando acreditamos na mentira de que era o amo quen daba de comer ao seu criado.

BAUTISTA ÁLVAREZ

Jenaro Marinhoas del Valle (1908-1999): A memoria viva dun século de Historia da Galiza

[María Pilar García Negro]

Jenaro Marinhoas: memoria activa do século XX. Non só pola evidencia cronolóxica de a súa vida ocupar a práctica totalidade do século XX, decisivo por tantos factores na historia da Galiza, senón, e sobre todo, por ser modelo de galego moderno, isto é, fiel á súa Terra, leal coa súa patria, intelectual e escritor que, lonxe de calquer tentación de abandono en tan duras circunstancias como as que impuxo o desenlace da guerra civil española, continuou a tecer, amorosa e intelixentemente, a súa tea de significar, no teatro, na poesía, tamén na presenza pública vinculada ao nacionalismo galego contemporáneo, a Galiza toda.

Integrante das Irmandades da Fala; membro fundacional das Mocidades Galeguistas; discípulo que foi de Castelao ou de Suárez Picallo..., resulta ser un dos máis modernos, renovadores e adiantados autores do teatro galego contemporáneo, que, con limitadas edicións da súa obra en vida, hoxe podemos coñecer integralmente mercé á publicación da súa produción dramática completa realizada por Alexandrina Fernández Otero e Lino Braxe. O labor destes estudiosos, como o afán de Pablo González Mariñas e doutros membros da familia, unidos ao traballo rehabilitador de entidades como a Agrupación Cultural da Coruña “Alexandre Bóveda”, a Asociación Socio-Pedagóxica Galega ou a Asociación de Escritores en Lingua Galega (da que fora nomeado membro de honra), así como da inestimábel colaboración institucional da Concellaría de Cultura do Concello da Coruña, permite agora, a cen anos do seu nacemento, conmemorarmos debidamente a efeméride, nun acto de xustiza, de reubicación da nosa historia cultural e dunha memoria histórica galega merecente de tal nome.

Como Ricardo Carvalho Calero, Jenaro apuntouse á rectificación da historia da Galiza. Respeitando a tradición, desbota o tradicionalismo, mesmamente por lesivo para aquela. Profundo coñecedor da diacronía literaria galega, dedicou, en silencio e nun traballo constante de servizo a unha literatura galega que, malia todo, debía continuar e modernizarse á altura dos tempos, deixounos páxinas inmejorábeis do mellor teatro que se escribiu no século XX e que pede a gritos unha socialización

(leitura; coñecemento escolar; encenacións e representacións por toda a nación...) a que estas Xornadas desexan contribuír directamente.

Sabedor de que a lingua galega, e a cultura nela desenvolvida, teñen todo a gañaren na relación coa cultura portuguesa e en lingua portuguesa, practicou sempre aquel presuposto de estreitar vínculos con ela, herdado do nacionalismo galego de preguerra. Non demitiu nunca daqueles compromisos adquiridos xa na súa primeira xuventude e mantidos durante toda a súa vida. Porque xoven foi sempre e en contacto coa xente moza e coas xeracións posteriores á súa -que tanto e tan ben aprendemos del- estivo decote e, singularmente, nos seus derradeiros anos de vida. Sabedores nós, hoxe, de que todo llo debemos a persoas como Jenaro Marinhoas del Valle e de que a actual sincronía galega só se pode explicar e só ten sentido na recordación viva de tanta entrega intelectual e patriótica como a que el representou, convidamos a todo o público da Coruña, e da Galiza toda, a (re)coñecérmolos nel, na súa obra e no seu exemplo.

No cumio da Curota —na Barbanza— con Xosé Lois Seixo, Bautista Álvarez, Bieito Lobeira, Pilar García Negro, Marica Campo, Jenaro Marinhoas, Luz Rivas, Alberte Ansedo, Xoán Costa e Pilar Pallarés